

Kaip gyventi šilčiau ir mokėti mažiau

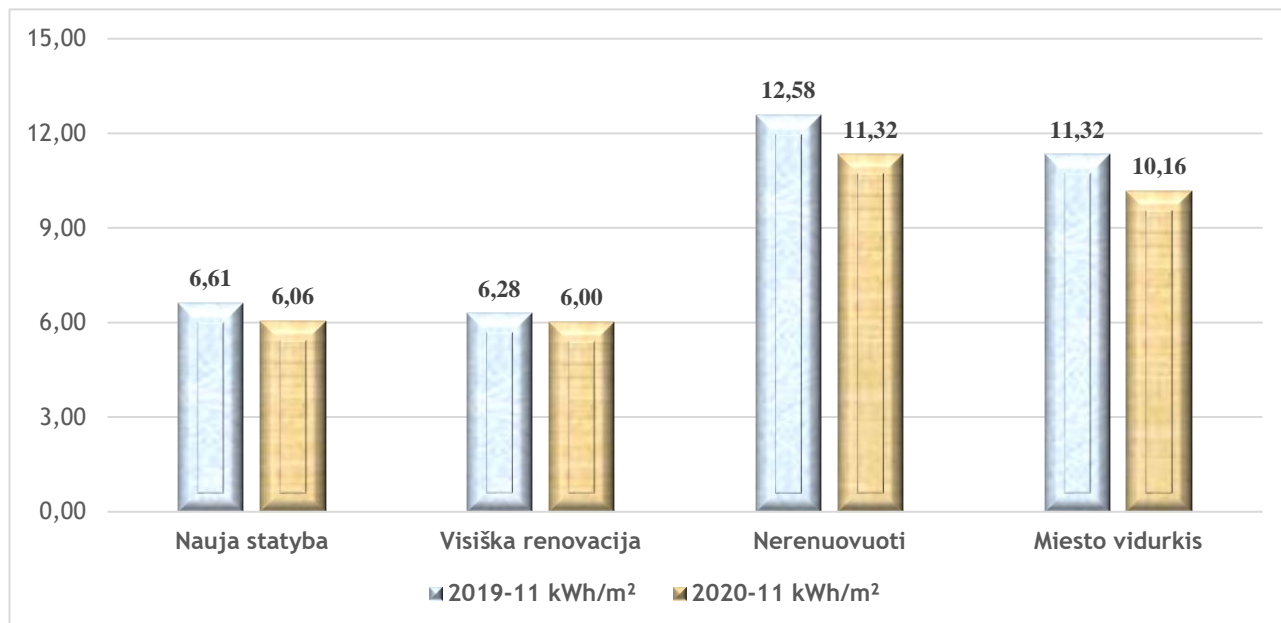
Kiekvienas iš mūsų, besirūpinantis savo finansine gerove ir jaukia namų šiluma norėtų, kad nereiktų mokėti didelių mokesčių už šildymą. Siekti efektyvesnio šilumos ir karšto vandens vartojimo, energijos taupymo, o tuo pačiu - ir mažesnių išlaidų energijai turime visuose pastatuose, nepriklausomai nuo jų paskirties. Nors visiems miesto šilumos vartotojams nustatoma vienoda šilumos kaina, išlaidos šilumos energijai skiriasi – už šilumą mokama tiek, kiek jos suvartojama. Mokėjimai už šilumą priklauso nuo pastatų būklės: jei namai nesandarūs, energijos šildymui sunaudojama daugiau, taigi ir mokėjimai už šilumą didesni.

Lentelėje pateikiame mažiausiai, vidutiniškai ir daugiausiai Klaipėdos mieste už šildymą 2020 m. lapkričio mėnesį mokėjusių gyventojų pastatų, statytų 1974-1978 metais, šilumos suvartojimo ir mokėjimų duomenis:

Adresas	Namo renovacijos tipas	Statybos metai	Iš viso	Namo plotas	Šilumos kaina gyventojams (su PVM)	Mokėjimai už šilumą 1 m ² ploto šildymui (su PVM)	Šilumos suvartojimas 1 m ² ploto buto šildymui	Mokėjimai už šilumą 60 m ² buto šildymui (su PVM)
		metai	MWh	m ²	Eur/kWh	Eur/m ² /mėn	kWh/mėn	Eur/mėn
Ragainės g. 6A	naujos statybos	2019	16,4	1355,6	0,0492	0,17	3,43	10,15
Šiaulių g. 3	pilna renovacija	1975	23,0	3131,3	0,0492	0,19	3,78	11,16
Rūtų g. 15	pilna renovacija	1975	22,8	2553,0	0,0492	0,22	4,37	12,91
Tilžės g. 23	pilna renovacija	1974	23,6	2618,0	0,0492	0,27	5,51	16,26
Reikjaviko g. 7	pilna renovacija	1975	53,7	3873,4	0,0492	0,43	8,74	25,79
Taikos pr. 123	dalinai renovuotas	1978	87,3	5327,0	0,0492	0,61	12,41	36,63
Veterinarijos g. 4	nerenuotas	1977	39,9	1836,5	0,0492	0,72	14,58	43,03
Alksnynės g. 6A	nerenuotas	1976	47,6	2265,6	0,0492	0,79	16,05	47,38
Minijos g. 131	nerenuotas	1976	30,2	1338,7	0,0492	0,94	19,02	56,16

Palyginimui lentelėje pateikiame ir naujos statybos namo šilumos energijos sunaudojimą. Klaipėdoje 2020 m. lapkričio mėn. vidutinė oro temperatūra buvo 7,7 laipsniai šilumos, AB „Klaipėdos energija“ tiekiamą šilumą kainavo 4,92 ct/kWh. Atkreiptinas dėmesys, kad tiek šilumos kaina, tiek lauko oro temperatūra visiems buvo vienoda. Todėl akivaizdu, kad daugiausiai mokėjimai už šildymui suvartotą šilumą skyrėsi dėl skirtingos pastatų būklės, nors namai statyti 4 metų laikotarpyje. Mažiausiai šilumos (vidutiniškai po 5,50 kWh) 1 m² šildymui šių metų lapkričio mėnesį sunaudojo atnaujinti (renovuoti) namai. Tuo tarpu neatnaujintų (nerenuotų) namų gyventojai ir toliau stengiasi šilumą vartoti taupiai, dažnai darydami tai savo komforto sąskaita. Nepaisant to, šilumos suvartojimas šildymui šios grupės namuose ir toliau išlieka didelis – net iki 20 kWh/m². Palyginus su mažiausiai šilumos suvartojusiu namu (Šiaulių g. 3 name suvartota tik 3,43 kWh/m²), suvartojimas skiriasi beveik 6 kartus.

Žemiau pateiktame grafike: 2019 m. ir 2020 m. lapkričio mėn. laikotarpį vidutinio šilumos suvartojimo (kWh/m²) Klaipėdos mieste palyginimas tarp naujos statybos, pilnos renovacijos, bei nerenuotų namų su miesto vidurkiu.

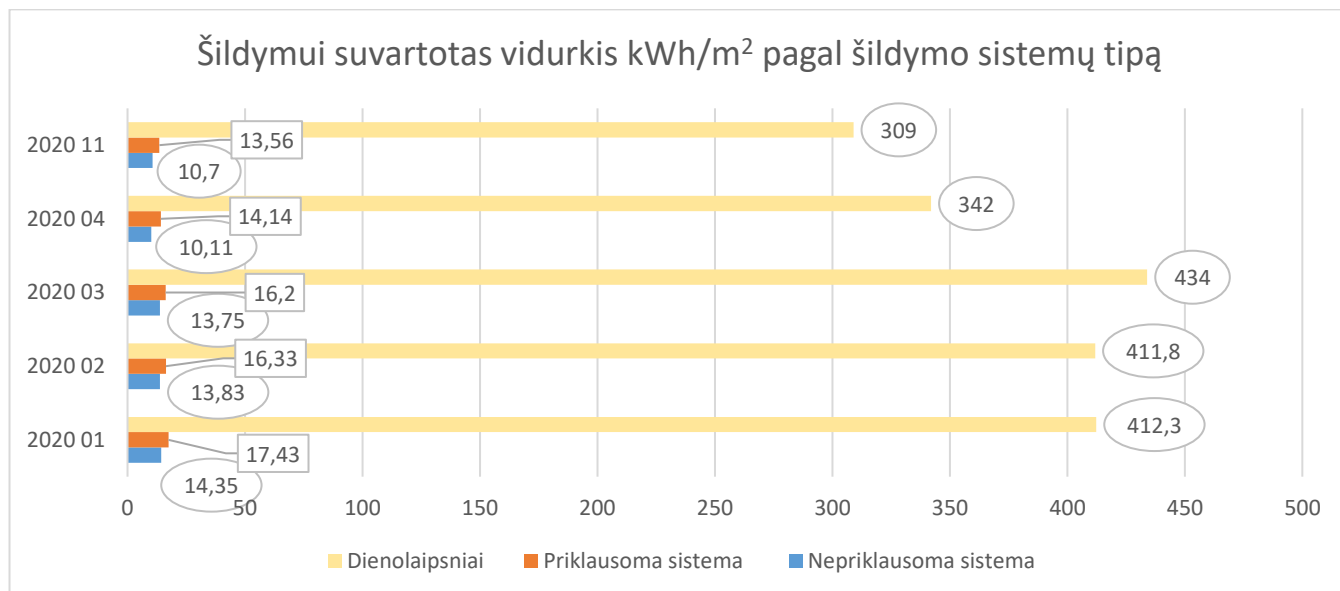
Renovuotuose namuose gyvenantys klaipėdiečiai už šildymą sumoka mažiau nei įsikūrusieji naujos statybos būstuose. Manoma, kad tai lemia ne tik namų kokybė, bet ir gyventojų gebėjimas taupyti šilumą ir tai, kad renovuojant namus, vykdoma griežtesnė techninė priežiūra, nei statant naujus namus. Prie jos prisideda ne tik specialistai, bet ir namo gyventojai.

AB „Klaipėdos energija“ atliktos gyvenamųjų namų šilumos suvartojimo miesto daugiabučiuose namuose analizės duomenys parodė, kad daugiausiai šilumos šildymui suvartojama senos statybos nerenovuotuose namuose. Naujos statybos ir renovuotuose namuose vidutinis šilumos suvartojimas šildymui mažesnis už miesto vidurkį dėl galimybės reguliuoti šilumos vartojimą pagal kiekvieno buto savininko poreikį. Šios galimybės neturi senos statybos nerenovuotų namų butų savininkai, nes namo šildymo sistema bendra su šilumos vartojimo reguliavimu šilumos punkte.

Energetiškai neefektyvių daugiabučių gyventojai, dėl susidėvėjusių inžinerinių sistemų, gali išvysti dar didesnes sąskaitas už šilumą šildymui. Svarbiausios priemonės mažinant šilumos suvartojimą daugiabučiuose, susijusios su namo renovacija, įskaitant šildymo ir karšto vandens sistemų modernizaciją: šildymo ir karšto vandens sistemų subalansavimas, termostatinė ventilių prie radiatorių įrengimas ir kitos šilumą taupančios priemonės bei namo šiltinimas.

Daugelis linkę lyginti mokesčius už atskiruose namuose sunaudotą šilumą, neatsižvelgdami į tai, kad kiekvienas namas suvartoja skirtingą šilumos kiekį, todėl ir sąskaitos gyventojams yra skirtingos. Suvartotas šilumos kiekis priklauso ne tik nuo namo būklės (sienų, stogo šiluminės varžos, langų sandarumo ir kt.), lauko oro temperatūros, bet ir nuo namo šildymo sistemos techninės būklės, jos priežiūros, nuo vartotojų noro palaikyti tam tikrą patalpų, tiekiamo karšto vandens temperatūrą, nuo pačių gyventojų rūpestingumo bei požiūrio į bendrą ir nuosavą turtą.

Šekamčiame grafike pateikiamas 2020 metų penkių mėnesių vidutinis šilumos suvartojimas namuose, kur yra modernizuoti šilumos punktai ir namuose, kuriuose yra seni šilumos punktai.

Matomas akivaizdus šilumos taupymo būdas (16-20%) – šilumos punktų automatizavimas. Namuose, kuriuose yra seni elevatoriniai šilumos punktai, šilumos tiekimas į butus reguliuojamas rankiniu būdu sukiojant sklendes. Tokiuose namuose patalpos šildomos netolygiai, ypač rudens ir pavasario metu, kai lauke dieną būna šilta, o naktį vėsu. Įdiegus automatizuotą šilumos punktą, šilumą reguliuoja automatika, priklausomai nuo besikeičiančios lauko temperatūros. Skaičiuojama, kad baigus automatizuoti šilumos punktus ir subalansavus visas vidaus šildymo ir karšto vandens sistemas bei įrengus individualią apskaitą ir reguliavimą, būtų sutaupyta apie 20-25 proc. vartotojams patiektos šilumos kiekio.

Norint už šilumą mokėti mažiau, butų savininkams reikia ryžtis atnaujinti gyvenamuosius namus. Apsisprendus dėl renovacijos, svarbu ne tik apšiltinti pastato sienas, stogą, pakeisti langus ir duris, bet ir sutvarkyti pastato šildymo ir karšto vandens sistemas: jas izoliuoti, sumontuoti ant šildymo sistemos stovų balansinius ventilius, o prie radiatorių termostatinus ventilius su šilumos dalikliais ant kiekvieno radiatoriaus. Jeigu balansiniai ventiliai palaiko pastovų cirkuliuojantį vandens srautą kiekviename daugiabučio pastato stovė nepriklausomai nuo jo vietos pastate, tai termostatiniai ventiliai, sumontuoti prie radiatorių, leidžia gyventojams patiems reguliuoti temperatūrą patalpoje. Termostatiname ventilyje įtaisytas termostatas, kuris reaguoja į kambario temperatūrą ir pats automatiškai padidina arba sumažina vandens srautą į radiatorių, kad palaikytų nustatytą patalpos temperatūrą. Kai išeinate iš būsto arba miegate, taip pat nenaudojamuose kambariuose galima nustatyti žemesnę temperatūrą. Šilumos taupymas veiksmingiausias yra daugiabučiuose, kuriuose įrengti šilumos dalikliai ir gyventojai moka tik už jų pačių sunaudotą šilumą. Sumažinus šildomos patalpos temperatūrą 1⁰C sutaupoma apie 6 % šilumos energijos.